

ЗВІТ

про підсумки роботи Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин за період одинадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання

Діяльність Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин (далі – Комітет) протягом одинадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання здійснювалася у відповідності до затвердженого 18 січня 2024 року плану роботи Комітету (протокол № 97) із урахуванням прийнятих парламентом рішень і доручень Верховної Ради України та її керівництва.

За період з лютого по серпень 2024 року Комітетом проведено 13 засідань, на яких розглянуто і обговорено 51 питання, з них: 36 питань, пов'язаних із здійсненням законопроектної функції, 10 питань - стосувалися виконання доручень керівництва Верховної Ради України, організації роботи Комітету та інших питань, 5 – у порядку контролю.

I. Розгляд проектів законодавчих актів, з підготовки яких Комітет визначено головним

Комітетом підготовлено 22 висновки до законопроектів, з підготовки яких Комітет визначено головним, з них:

підготовлено висновків до першого читання:

- проект Закону України про деякі питання у сфері міграції щодо підстав і порядку набуття та припинення громадянства України, реєстр. № 10425 від 22.01.2024, поданий Президентом України;
- проект Закону України про деякі питання у сфері міграції щодо підстав і порядку набуття та припинення громадянства України з урахуванням положень Конституції України, реєстр. № 10425-1 від 05.02.2024, поданий народним депутатом України Разумковим Д.О.;
- проект Закону України про деякі питання набуття та припинення громадянства України, реєстр. № 10425-2 від 05.02.2024, поданий народним

депутатом України Разумковим Д.О. та іншими народними депутатами України;

- проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України" щодо забезпечення майнових прав та спадкових прав на майно громадян, місцем проживання яких була тимчасово окупована територія України або територія на яких ведуться бойові дії в умовах воєнного стану, реєстр. № 10334 від 12.12.2023, поданий народним депутатом України Морозом В.В. та іншими народними депутатами України;

- проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб" щодо виплати допомоги на проживання з урахуванням оцінки задоволення потреб та ступеню інтеграції внутрішньо переміщеної особи за місцем її фактичного проживання, реєстр. № 10382 від 28.12.2023, поданий народним депутатом України Фроловим П.В. та іншими народними депутатами України;

- проект Закону України про статус осіб, постраждалих від сексуального насильства, пов'язаного зі збройною агресією Російської Федерації проти України, та невідкладні проміжні репарації, реєстр. № 10132 від 09.10.2023, поданий народним депутатом України Бардіною М.О. та іншими народними депутатами України;

- проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо надання окремих адміністративних послуг громадянам України, у тому числі за кордоном, реєстр. № 11017 від 16.02.2024, поданий народним депутатом України Задорожним А.В. та іншими народними депутатами України;

- проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реалізації прав внутрішньо переміщених осіб, реєстр. № 10405 від 12.01.2024, поданий народними депутатами України Морозом В.В. та Гнатенком В.С.;

- проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення правового статусу осіб, зниклих безвісти за особливих обставин та створення умов функціонування Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, реєстр. № 10442 від 29.01.2024, поданий народним депутатом України Медяником В.А. та іншими народними депутатами України;

- проект Закону України про внесення змін до статті 11 Закону України "Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин", реєстр. № 11093 від 19.03.2024, поданий Кабінетом Міністрів України;

- проект Закону України про звернення, реєстр. № 11082 від 13.03.2024, поданий Кабінетом Міністрів України;

- про проект Закону України про внесення змін до статті 11 Закону України «Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин», реєстр. № 11093 від 19.03.2024, поданий Кабінетом Міністрів України (перегляд рішення від 9 квітня 2024 року);

- проект Закону України про внесення змін до Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» щодо встановлення пільгових умов орендної плати для окремих категорій, реєстр. № 11070 від 11.03.2024, поданий народним депутатом України Янченко Г.І. та іншими народними депутатами України;
- проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення житлових прав внутрішньо переміщених осіб, реєстр. № 11281 від 21.05.2024, поданий народним депутатом України Фроловим П.В. та іншими народними депутатами України;
- проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення реалізації права на набуття та збереження громадянства України, реєстр. № 11469 від 07.08.2024, поданий Президентом України;
- проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення реалізації права на набуття та збереження громадянства України з урахуванням інтересів національної безпеки, реєстр. № 11469-1 від 19.08.2024, поданий народним депутатом України Разумковим Д.О. та іншими народними депутатами України;
- проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення реалізації права на набуття та збереження громадянства України з урахуванням положень Конституції України, реєстр. № 11469-2 від 19.08.2024, поданий народним депутатом України Разумковим Д.О.

підготовлено висновків до другого читання:

- проект Закону України про внесення змін до статті 11 Закону України “Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин”, реєстр. № 11093 від 19.03.2024, поданий Кабінетом Міністрів України;
- проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо правового статусу іноземців та осіб без громадянства, які беруть участь у захисті територіальної цілісності та недоторканності України, реєстр. № 9585 від 07.08.2023, поданий Кабінетом Міністрів України;

підготовлено висновків до проектів Постанов:

- проект Постанови Верховної Ради України про визнання геноциду черкеського народу, вчиненого Російською імперією, реєстр. № 11347 від 17.06.2024, поданий народним депутатом України Мезенцевою-Федоренко М.С. та іншими народними депутатами України;
- проект Постанови Верховної Ради України про визнання геноциду черкеського народу, вчиненого російською імперією, реєстр. № 9290 від 11.05.2023, поданий народним депутатом України Мезенцевою-Федоренко М.С. та іншими народними депутатами України;

- проект Постанови Верховної Ради України про визнання геноциду черкеського (адигейського) народу під час російсько-кавказької війни, реєстр. № 7490 від 24.06.2022, поданий народним депутатом України Гончаренком О.О. та іншими народними депутатами України;

Розглянуто питань, за результатами яких Комітетом прийнято рішення щодо реєстрації проектів Постанов:

- про спеціальну доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо стану додержання соціальних та економічних прав повнолітніх осіб, які потребують опіки та піклування, в умовах дії правового режиму воєнного стану;
  - про щорічну доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини про стан додержання та захисту прав і свобод людини і громадянина в Україні у 2023 році;
  - про спеціальну доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини «Про стан справ щодо недопущення в Україні катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання в 2023 році»;
  - про спеціальну доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо дотримання прав національних меншин (спільнот) та корінних народів в умовах збройної агресії Російської Федерації проти України за період з 24 лютого 2022 року по 31 грудня 2023 року.

За вказаний період з опрацьованих законопроектів, з підготовки яких Комітет був визначений головним, Верховною Радою України прийнято:

- ▲ Постанова Верховної Ради України «Про прийняття за основу проекту Закону України про звернення» № 3667-IX від 24.04.2024;
- ▲ Постанова Верховної Ради України «Про прийняття за основу проекту Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо правового статусу іноземців та осіб без громадянства, які беруть участь у захисті територіальної цілісності та недоторканості України» № 3710-IX від 09.05.2024;
- ▲ Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо надання окремих адміністративних послуг громадянам України, у том числі за кордоном» № 3709-IX від 09.05.2024;
- ▲ Постанова Верховної Ради України «Про прийняття за основу проекту Закону України про внесення змін до статті 11 Закону України «Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин» № 3767-IX від 04.06.2024;
- ▲ Постанова Верховної Ради України «Про прийняття за основу проекту Закону України про статус осіб, постраждалих від сексуального насильства,

пов'язаного зі збройною агресією Російської Федерації проти України, та невідкладні проміжні репарації» № 3825-IX від 19.06.2024;

▲ Постанова Верховної Ради України «Про щорічну доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини про стан додержання та захисту прав і свобод людини і громадянина в Україні у 2023 році» № 3844-IX від 20.06.2024;

▲ Постанова Верховної Ради України «Про прийняття за основу проекту Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення житлових прав внутрішньо переміщених осіб» № 3874-IX від 17.07.2024;

▲ Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо правового статусу іноземців та осіб без громадянства, які беруть участь у захисті територіальної цілісності та недоторканості України» № 3897-IX від 20.08.2024;

▲ Закон України «Про внесення змін до статті 11 Закону України «Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин» № 3901-IX від 20.08.2024.

II. Законопроекти, які комітет розглянув та подав свої пропозиції до головного комітету

Комітетом розглянуто 14 проектів законів, до яких Комітет мав подати свої пропозиції:

- проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо пріоритетного права деяких категорій внутрішньо переміщених осіб на отримання компенсації за знищені об'єкти нерухомого майна, реєстр. № 11028 від 20.02.2024, поданий народним депутатом України Фроловим П.В. та іншими народними депутатами України;

- проект Закону України про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо запровадження кримінальної відповідальності за введення в оману уповноваженого органу для отримання документа, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України, або визнання особою без громадянства чи визнання біженцем, або особою, яка потребує додаткового захисту, реєстр. № 11022 від 19.02.2024, поданий народним депутатом України Медяником В.А. та іншими народними депутатами України;

- проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про споживче кредитування" щодо врегулювання деяких питань простроченої заборгованості на період дії воєнного, надзвичайного стану для внутрішньо переміщених осіб, які втратили роботу або працездатність та перемістилися (повторно перемістилися) з територій, включених до переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих, або втратили житло, реєстр. № 10333 від 12.12.2023, поданий народними депутатами України Морозом В.В. та Гнатенком В.С.;

- проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо скасування дозволу на застосування праці іноземців та осіб без громадянства, реєстр. № 11006 від 09.02.2024, поданий народним депутатом України Руцишиним Я.І. та іншими народними депутатами України;

- проект Закону України про внесення змін до статті 16 Закону України "Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану" щодо проведення перевірок в частині вчинення мобінгу, реєстр. № 11044 від 28.02.2024, поданий народним депутатом України Гришиною Ю.М. та іншими народними депутатами України;

- проект Закону України про внесення змін до статті 307 Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності за збут неповнолітнім особам наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, реєстр. № 11113 від 25.03.2024, поданий народним депутатом України Бурмічем А.П. та іншими народними депутатами України;

- проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття" щодо врегулювання деяких питань виплати допомоги по безробіттю внутрішньо переміщеним особам передпенсійного віку (за рік до досягнення відповідного віку) за відсутності підтверджуючих документів наявності страхового стажу у період дії воєнного стану в Україні, реєстр. № 11129 від 26.03.2024, поданий народними депутатами України Лукашевим О.А. та Ковальовим О.І.;

- проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України, та Державний реєстр майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України" щодо розширення переліку категорій осіб, які мають право на отримання компенсації за пошкоджене майно, реєстр. № 11085 від 14.03.2024, поданий народним депутатом України Гнатенком В.С. та іншими народними депутатами України;

- проект Закону України про внесення змін до Цивільного процесуального кодексу України, Господарського процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України щодо доступу до правосуддя осіб з інвалідністю, реєстр. № 11132 від 27.03.2024, поданий Кабінетом Міністрів України;

- проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, реєстр. № 11122 від 25.03.2024, поданий Кабінетом Міністрів України;

- проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо посилення захисту прав і свобод людини і громадянина під час

примусового виконання рішень, реєстр. № 10389 від 03.01.2024, поданий Кабінетом Міністрів України;

- проект Закону України про внесення змін до Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» щодо забезпечення рівних прав жінки та чоловіка на звільнення з військової служби під час дії воєнного стану, якщо обоє з подружжя проходять військову службу і мають дитину (дітей) віком до 18 років, реєстр. № 11226 від 30.04.2024, поданий народним депутатом України Фріз І.В. та іншими народними депутатами України;

- проект Закону України про внесення змін до Виборчого кодексу України щодо протидії сексизму у виборчих процесах та забезпечення збалансованого представництва жінок та чоловіків у Верховній Раді України та місцевих радах, реєстр. № 11300 від 27.05.2024, поданий народним депутатом України Загоруйко А.Л. та іншими народними депутатами України;

- проект Закону України про внесення змін до Виборчого кодексу України щодо протидії сексизму у виборчих процесах та забезпечення збалансованого представництва жінок та чоловіків у Верховній Раді України та місцевих радах, реєстр. № 11300-1 від 05.06.2024, поданий народним депутатом України Мазурашу Г.Г. та іншими народними депутатами України;

III. Питання, які розглядалися комітетом у порядку контролю

У порядку здійснення контрольної функції Комітет розглянув питання:

- про стан виконання Державною міграційною службою України положень Закону України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус»;

- про стан виконання Міністерством з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України положень Закону України «Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей»;

- про стан виконання положень Закону України «Про надання публічних (електронних публічних) послуг щодо декларування та реєстрації місця проживання в Україні» (в рамках здійснення контрольної функції);

- про стан виконання Уповноваженим з питань осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, положень Закону України «Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин»;

- про звіт Рахункової палати про результати міжнародного координованого аудиту ефективності на тему «Житлові приміщення для внутрішньо переміщених осіб: сприяння інтеграції родин за новим місцем проживання за підтримки Федеративної Республіки Німеччина в умовах воєнного стану».

IV. Заходи, що проводились комітетом або за його участю

Проведено робочі зустрічі з:
делегацією глобальної мережі парламентаріїв “United for Ukraine” (U4U);
Комісаром ЄС з питань енергетики Кадрі Сімсон;
Надзвичайним і Повноважним Послом Республіки Туреччина в Україні М. Левентом Більгеном;
заступницею Міністра оборони України Наталією Калмиковою;
Уповноваженим з питань осіб, зниклих безвісти за особливих обставин та Начальником ЦУ Цивільно-військового співробітництва ГШ Збройних Сил України.

Протягом сесії народні депутати – члени Комітету взяли участь у:
засіданні Керівного комітету «Підтримка впровадження європейських стандартів захисту прав людини в Україні», що здійснюється в межах Плану дій Ради Європи для України «Стійкість, відновлення та реконструкція» на 2023-2026 роки;
обговоренні Дорожньої карти законопроектів, що стосуються захисту прав постраждалих унаслідок збройного конфлікту в Україні;
27-у Євразійському економічному саміті;
третьому Діалозі високого рівня "Добре демократичне врядування в Україні: досягнення, виклики та шлях вперед у повоєнний період";
першій зустрічі Міжнародної платформи за звільнення незаконно утримуваних Російською Федерацією цивільних осіб;
засіданні Робочої групи щодо 4 пункту Формули Миру, який стосується звільнення всіх полонених і депортованих;
робочих нарадах з розроблення Стратегії забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб та з питань реалізації прав на житло окремих категорій внутрішньо переміщених осіб;
Парламентсько-муніципальному форумі-діалозі «Житло для внутрішньо переміщених осіб»;
засіданні робочої групи з підготовки пропозицій щодо відшкодування шкоди особам, які постраждали від збройної агресії проти України;
першому засіданні Ради громадських об'єднань національних меншин (спільнот) України;
Форумі національних меншин (спільнот) України: європейська перспектива, діалог, захист прав;
засіданнях робочої групи з підготовки змін і доповнень до Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків»;
заходах з вивчення досвіду забезпечення гендерної рівності, що здійснюється Офісом Уповноваженої з питань гендерної політики;
публічному обговоренні урядового проекту Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;

конференції «Посилення можливостей та захист прав ромських жінок через ефективну реалізацію політики»;

експертному обговоренні проекту змін до Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»;

роботі Координаційних штабів з питань деокупованих територій та з питань забезпечення реалізації прав і свобод внутрішньо переміщених осіб;

інших заходах, які стосувалися предметів відання Комітету.

V. Розглянуто листів і звернень

За вказаний період у Комітеті розглянуто 1375 листів та звернень.